

БИЛТЕН

**број 2
27.02.2019.**

Тираж:300 примерака

Друштво за саветодавне и стручне послове у пољопривреди-Падинска Скела
Индустриско насеље бб, 11213 Падинска Скела, Београд
Телефон: 011 8871 175, 8871 550, Факс: 011 8871 125

Т.Р.:245-81245-60
Матични број:20727799
Шифра делатности: 0161
ПИБ:107030293

САДРЖАЈ

Калцификација земљишта, Златко Вамповац дипл. инж.....	3
Најзначајније болести и штеточине црног лука, мр Елеонора Онћ Јовановић	4
Поступак за остваривање права на ипард подстицај, мр Анка Качаревић.....	7
АГРОПОНУДЕ.....	9
СТИПС.....	10

КАЛЦИФИКАЦИЈА ЗЕМЉИШТА

Процеси који доводе до накупљања јона водоника назива се закисељавање или ацидификација земљишта. Бројни су узроци те појаве.

Узроци киселости земљишта: киселост која се развила од матичног супстрата који је кисео, део калцијума испире се водом (100-400 кг/ха годишње), корење излучује јоне водоника и киселине, разградњом органске материје ослобађа се водоник, употреба ђубрива, јер је већина материје које садрже азот кисела, фунгициди који садрже сумпор, и изношење калцијумовог оксида у биљној маси приноса (18-350 кг/ха CaO).

Испирање база (калцијума и других базичних елемената) природна је и неизбежна појава. Растварањем угљен диоксида (који се ослобађа дисањем корена и организама у тлу) у раствору земљишта настаје слаба киселина, а тако закисељена вода цеди се кроз земљиште и постепено га закисељава.

Нека минерална ђубрива закисељавају земљиште, а нарочито азотна (УРЕА). Она прелазе у земљишту у нитратни облик а нитратни јони снажно закисељавају земљиште. Да би се реакција земљишта задржала на нивоу пре ђубрења, потребно је применити одговарајуће количине кречних материјала. Ако се то не учини, долази до повећања киселости (пада pH -вредност) земљишта, са свим негативним последицама по његову плодност, принос и квалитет рода.

Постоје ђубрива којима се земљиште обогаћује калцијумом, која смањују киселост – повећавају pH вредност, као што је Томасов фосфат. Калцијум, магнезијум и калијум су важни биогени елементи које биљка износи у биолошкој маси поцемном и нацемном делу биљке. Што су приноси већи веће је изношење, дакле осиромашење земљишта калцијумом и закисељавање. Како у сувременој пољопривреди високих приноса без примене високих доза минералних ђубрива по правилу нема, разумљиво је да сваки напредак неизбежно води осиромашењу земљишта калцијумом и ацидификацији. Важан извор закисељавања су киселе кише, које су последица емисије киселих једињења из индустријских постројења, промета и урбаних подручја. Те су кише, како је познато, један од узрока алармантног умирања шума које је у Еуропи и глобално попримило драматичне размере.

Честом употребом природних и вештачких ђубрива повећава се киселост земљишта. Калцификација је традиционални захват, којим се земљиштима киселе реакције додају различити материјали који садрже калцијум, с циљем корекције киселе реакције земљишта.

Осим што је биогени елемент, калцијум је кључни фактор формирања и одржавања стабилне, мрвичасте структуре земљишта, а она је носиоц високе плодности.

Под калцификацијом земљишта подразумевамо меру којој је циљ да се кисело земљиште преобрати у слабо кисело и неутрално. Овај задатак се постиже уношењем велике количине калцификата (материјали који садрже калцијум) у земљиште. При одређивању потребне количине калцификата треба узети у обзир састав земљишта, присуство и подношљивост гајених биљака према калцификату.

Узима се да земљиште испод 5,5 pH и испод 70% засићености захтева калцификацију (испод 50% засићености је велика потреба за калцификацијом). Калцификација се обавља када на њивама нема усева, најбоље у време заоравања стрништа. Ако се калцификат заоре у стрништу, има довољно времена за његову разградњу и за његово мешање са земљиштем, до пролећа, када ће се обавити сетва. Калцификат треба бити добро уситњен и равномерно распоређен пре заоравања. Деловање калцификације траје у просеку 6-7 година.

Најповољнији тренутак за провођење калцификације је у време кад је земљиште потпуно суво, обично након жетве. Материјал треба у потпуности измешати у обрадивом слоју, што је могуће дубље, како би био што ближе кореновом систему. Месец дана након калцификације потребно је одвојено унети органска и минерална ђубрива богата фосфором и микроелементима.

У случају да се након мелиоративне калцификације не проводи сетва, калцификација се може провести у два наврата, приликом љуштења стрништа и други део приликом орања. Након мелиоративне калцификације потребно је у плодоред уврстити усеве које не реагирају стресно на промену у земљишту.

Код узгоја воћака и винове лозе, калцификација се обавља пре мелиоративног ђубрења органским ђубривом уз обавезно заоравање након расипања по површини. Након калцификације и органског врши се минерално мелиоративно ђубрење. Најбоље је калцификацију провести две године пре садње, а годину дана након калцификације проводи се мелиоративно ђубрење минералним ђубривима. У родним воћњацима и виноградима калцификацију је најбоље провести у периоду мировања вегетације, односно у зимском периоду или почетком проећа.

Допунска калцификација се обавља овисно о земљишту и захтевима усева према калцијуму сваких пар година. У еколошкој производњи прихватљивије је провођење допунске калцификације због сталног одржавања оптималног пХ и довољне количине калцијума у земљишту.

Пре саме калцификације требало би направити агрохемијску анализу земљишта, како би знали коју количину калцијума треба додати. Неквалитетном применом може доћи до минерализације хумуса и пада продуктивности земљишта.

Процедура испитивања киселости: узимање узорка земљишта и анализирање узорка у лабораторију

Калцијум је један од важнијих биогених елемената. Недостатак калцијума најпре се запажа на младом лишћу као хлороза, споријем расту биљака и корена, док се касније запажа некроза младог лишћа које се увија. Код повртарских усева биљке услед недостатка калцијума постају грмолике и полежу због слабије челијске мембране, док се на неким врстама јављају тамносмеђе зоне с одрвенилим и зачепљеним проводним сноповима те појавом „горких пега“. „Горке пеге“ карактеристичан су симптом недостатка калцијума код воћних врста, посебно код јабуке.

Калцијум у земљишту утјиче на повољну структуру, тј. растреситост што омогућује боље задржавање воде и оксидо-редукционе процесе као и повећану биогеност тла. У интензивном гајењу биља неопходно је спровести калцификацију на киселим земљиштима као и агромелиоративне мере.

Обавезно урадити агрохемијске анализе земљишта и тако урадити правилне третмане санедостајућим елементима.

Златко Вамповац дипл. инж

ЗАШТИТА БИЉА

НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ БОЛЕСТИ И ШТЕТОЧИНЕ ЦРНОГ ЛУКА

Пламењача лука (*Peronospora destructor*) причињава највеће штете у влажним годинама. Из године у годину се најчешће преноси зараженим луковицама док се семеном не преноси. Услови за настанак инфекције су температуре од 4 - 25°C док је најповољнија 12°C, а релативна влага у ваздуху у току 6 часова мора бити изнад 80% а

након чега барем 11 x 95% . Узрочник болести може презимити на луку из јесење садње а рано у пролеће да настави развој.

Симптомина лишћу су промена боје у светлију, а касније долази до одумирања.

Превентивне мере заштите од овог патогена су плодоред и употреба здравог садног материјала арпацика). Ако у усеву који је сађен у јесен, потребно је уклањати евентуално заражене биљчице. Уколико је постављен систем за наводњавање кап по кап, не стварају се услови велике релативне влаге ваздуха као што је то случај код наводњавања вештачком кишом па је то И превентивна мера заштите. Врло често се и након свих превентивних предузетих мера мора приступити примени хемијске заштите. Фунгициди који се користе у борби против пламењаче лука могу бити контактни, комбиовани или системични. Најчешће се користе: Фолио голд (хлороталонил+металаксил) 2 – 2,5 л/ха, Антрацол 70 WG (пропинеб) 2,5 кг/ха, Дакофло (хлороталонил) 2 – 2,5 л/ха, Одеон 82,5 WДГ (а.м. хлороталонил) 1,2-1,5 л/ха, Браво 720 –СЦ(а.м.хлороталонил) 1,5-2 л/ха, Верита (фосетил-алуминијум + фенамидон) 2-2,5 кг/ха.

У критичним је годинама пламењачу лука потребно редовно сузбијати и више пута, с размацима од 5 до 10 дана, а утрошити најмање 400 литара раствора по хектару, уз обавезно додавање средства за побољшање квашења и приањања, на пример Ехтравон или Силветт.

Сл. 1. Симптоми пламењаче на црном луку   Сл. 2. Симптоми *Alternaria porri*) на луку

Пурпурна пегавост лука (*Alternaria porri*) једна је од најчешћих болести лука. Презимљава мицелија у биљним остацима листовима. Инфекција се остварује при дужем влажењу листовима и релативној влажности ваздуха од 90%. Најоптималнија температура за инфекцију је 25 степени. Пеге на лишћу су дужине до 2 цм са јасно израженим концентричним зонама. Симптоми се често могу помешати са пламењачом лука. Патоген се преноси семеном. Погодују му ниже температуре и висока релативна влажност ваздуха. Такође се преноси семеном.

Сузбијање: Преглед усева, вишегодишњи плодоред, уклањање биљних остатака доприносе спречавању појаве обољења. Примена двогодишњег или трогодишњег плодоредом такође је значајна мера заштите.

Примена фунгицида за сузбијање *Alternaria porri*: У свету се користе фунгициди на бази азоксистробина, пираклостробина, пропиконазола, азоксистробин+пропиконазол, тебуконазола, бакархидроксида, боскалида, боскалид+пираклостробин, хлороталонила, ципродинила, ципродинил + флудиоксонил, ипродиона, манкозеба и пириметанила.

Противу трулежи, (*Botrytis cinerea*, *Botrytis allii*) У усевима лука из арпацика, када главице достигну 50 % очекиваног промјера, у условима кишовитог времена, превентивно се користе фунгициди Сигнум ДФ (1,5 кг/ха) уз прописану каренцу 21 дан и Свитцх WG (1,0 кг/ха) уз прописану каренцу од 14 дана. Потребно је планирати 2 до

3 превентивне заштите, зависно од величине главица, падавина и каренце планираних фунгицида.

Лукова мува (*Hylemia antiqua*) је веома значајна штеточина лука. Биљка која је нападнута може се препознати по томе што биљка вене, суши се и пропада. Штеточина је сивкастосребрне боје, дужине око 8 мм. Њена ларва је беле боје, а највећу штету прави на ткиву централног дела младих биљака. Једна ларва лукове муве може уништити више биљака. Инсект има 2 до 4 генерације годишње. Лутка презимљава у земљишту на дубини од 10 до 20цм. Обично појављују у време цветања вишње. Женка полаже јаја између пера лука, као и на земљу.

Ларве се уграђују у млади лук, и то у централни део стабле. Такве биљке се одмах суше и пропадају. Код старијих биљака, ларве се уграђују у главице. могуће је сузбити на неколико начина: превентивом, хемијским биолошким мерама. У превентивне спада уклањање заражених биљака као и одржавање хигијене поља. У хемијске мере сузбијања спада прскање одговарајућим инсектицидима. У сузбијању ларве се може користити инсектицид на бази активне материје хлорпирифоса, диазинона, тиаметоксама и диметоата.

Сл. 3. лукова мува

Сл. 4. Оштећења од лукове муве

Прво третирање лука против лукове муве треба извести после ницања лука, а друго најмање две недеље потом. Такође, може се и потопити арпаџик у раствор на бази имидаклоприда, који ће неповољно деловати на лукову муву. Појава лукове муве прати се белим или плавим воденим посудама, или сличним клопкама..

У току пролећа у усеву лука може доћи до пренамножења дувановог трипса (Тхрипс табаци) посебно у усевима лука на пољима, на којима се лук узгаја директном сетвом семена.

Сл. 5. Ларве дувановог трипса

Сл. 6. оштећења на луку од трипса

Праг штетности за трипса када се примењују хемијске мере заштите је 1-2 ларве по листу лука. Потребно је обилазити редовно усеви и вршити прегледе. Након постизања прага штетности инсектицидни третман се врши неким од следећих препарата:

Дицарзол 50 СП (а.м. форметанат- хидрохлорид) 1 кг/ха (каренца 28 дана) Ласер 240 СЦ (а.м. спиносад) 0,4 л/ха (каренца 3 дана). Ехирел (а.м. цијантранилипрол) – 0,75 л/ха (каренца 14 дана у луку) и сл.

Елеонора Онћ Јовановић,

ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИПАРД ПОДСТИЦАЈ

Поступак за остваривање права на ИПАРД подстицаје који се води пред Управом за аграрна плаћања у многоме је различит од поступка поводом захтева за подстицаје из националног буџета, преваходно због броја контрола на лицу места које се обавезно спроводе. Поступак се састоји од две фазе – фазе одобравања пројекта и фазе одобравања исплате.

Шема поступка за остваривање права за ИПАРД подстицаје

Фаза одобравања пројекта може да траје најдуже до девет месеци од дана подношења захтева за одобравање пројекта, док фаза одобравања исплате може трајати најдуже до шест месеци од дана подношења захтева за одобравање исплате ИПАРД подстицаја. Фазе се окончавају доношењем решења поводом захтева за одобравање пројекта, односно поводом захтева за одобравање исплате ИПАРД подстицаја. Између ове две фазе, корисник ИПАРД подстицаја реализује своју инвестицију на начин и у року утврђеном решењем о одобравању пројекта. Трајање ове фазе зависи од сложености пројекта. Потенцијални корисник ИПАРД подстицаја најпре треба да одабере форму подршке и обезбеди средства којима ће спровести пројекат након што он буде одобрен (средства не морају бити на банковном рачуну у тренутку подношења захтева за

одобравање пројекта). На време треба да крене са припремом документације, а пре свега са прибављањем понуда и израдом пословног плана, који представља најсложенији део пројекта. Треба имати на уму и време које треба одвојити за прибављање уверења, дозвола и остале документације неопходне у процесу подношења захтева за одобравање пројекта. Када припреми сву неопходну документацију подносилац доставља захтев у складу са јавним позивом који објављује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управа за аграрна плаћања.

Мр Анка Качаревић

ИПАРД II Програм 2014-2020 Републике Србије

Република Србија

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

**ИПАРД II ПРОГРАМ (2014-2020)
ПЛАН ПОЗИВА ЗА 2019. ГОДИНУ**

НАЗИВ МЕРЕ	СТАТУС	РОК ОД	РОК ДО	ИЗНОС СРЕДСТАВА (РСД)
Мера 1- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава (изградња објеката и набавка опрема, машинско и механизација укључујући тракторе)	најава	17.6.2019.	15.9.2019.	4.745.456.547,00
Мера 3- Инвестиције у физичку имовину у вези са прерадом и маркетингом пољопривредних производа и производа рибарства (изградња и опремање)	најава	1.8.2019.	15.10.2019.	3.636.926.020,00
Мера 7 - Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања (изградња и опремање)	најава	15.11.2019.	1.2.2020.	1.733.909.506,00
Мера 9 – Техничка помоћ	најава	1.10.2019.	31.12.2019.	340.754.942,00

Напомена: План позива је информативног карактера и подложен је променама

БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА НА ИНТЕРНЕТУ

Министарство пољопривреде и заштите животне средине је пре две године покренуло сајт www.agroponuda.com HYPERLINK "http://www.agroponuda.com/" са циљем да се пољопривредним произвођачима пружи могућност да лакше и брже продају своје пољопривредне производе путем интернета. Агропонуда је берза пољопривредних производа и спроводи се у циљу промовисања малих пољопривредних газдинстава која функционишу као породична газдинства. Подаци о понуђачима пољопривредних производа постављају се бесплатно на портал www.agroponuda.com. На тај начин се ствара база тржишних података расположивих пољопривредних производа и ствара се подршка њиховом пласману на подручју читаве Републике Србије. Сви пољопривредни произвођачи који су заинтересовани за овакав начин продаје пољопривредних производа, могу се обратити саветодавцима Пољопривредне стучне и саветодавне службе “Падинска Скела” ради постављања података на сајт.

Потребни подаци су: Име и презиме, адреса, број пољопривредног газдинства, врста и количина производа и контакт телефон.

ОБЈАВЉЕНЕ ПОНУДЕ ОД СТРАНЕ ПССС ПАДИНСКА СКЕЛА У ПРЕТХОДНОМ ПЕРИОДУ

30.01.2019. ДО 27.02.2019. ГОДИНЕ

У горе наведеном периоду није било објављених агропонуда.

КАТЕГОРИЈА	БРОЈ ОБЈАВЉЕНИХ ПОНУДА	РЕАЛИЗОВАНО
ВОЋЕ	0	0
ЖИВА СТОКА	0	0
ПОВРЋЕ	0	0
РАТАРСКИ УСЕВИ	0	0

Преглед цена (РСД) са зелене, кванташке и сточне пијаце у Београду за период
18.02.2019.-24.02.2019.године

Поврће			Воће			Пијачна цена стоке	
Производ	Кванта ш	Зелена	Производ	Кванташ	Зелена	Производ	Жива вага
	Дин/кг	Дин/кг		Дин/кг	Дин/кг		Дин/кг
Шаргарепа	40	100	Банана	120	150	Товљеници (80-120 кг)	-
Брокола	180	300	Грожђе црно	380	300	Бикови(≥500к г, ХФ раса)	240
Краставац салатар	210	300	Јабука	50	60	Бикови(≥500к г, СМ раса)	220
Кромпир бели	60	100	Грејпфру т	100	150	Сточна храна	
Купус	60	100	Крушка	-	120		
Лук црни	70.00	120.00	Лешник (очишћен)	-	-	Луцерка сено у балама(цена/к г)	18
Спанаћ	180	250	Киви	150	250	Кукуруз,цак 50 кг, округе, фино сушен	20
Парадајз	150	250	Лимун	95	150	Пшеница (цак 50 кг)	20
Тиквице	150	250	Орах (очишћен)	750	1000	Сточни јечам (цак 50 кг)	20
Зелена салата	36	70	Поморанц а	80	150	Сточно брашно (цак 33 кг)	17